

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕТАЛУРГІЙНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК

**імітаційних вправ, конкретних ситуацій, завдань для лабораторних робіт
з дисципліни «Економічна діагностика»
для студентів спеціальності 071 – облік і оподаткування
(магістерський рівень)**

Друкується за Планом видань навчальної та методичної літератури,
затвердженим Вченою радою НМетАУ
Протокол № 1 від 21.01.2019

УДК 330:338.27(076.5)

Збірник імітаційних вправ, конкретних ситуацій, завдань для лабораторних робіт з дисципліни «Економічна діагностика» для студентів спеціальності 071 – облік і оподаткування (магістерський рівень) / Укл.: Г.О. Король, Н.Г. Шпанковська, А.О. Безгодкова. – Дніпро: НМетАУ, 2019. – 50 с.

Наведені завдання для практичних та лабораторних занять з дисципліни «Економічна діагностика», вказівки до їх виконання, література, що рекомендується.

Призначений для студентів спеціальності 071 – облік і оподаткування (магістерський рівень).

Укладачі: Г.О. Король, канд. екон. наук, проф.

Н. Г. Шпанковська, канд. екон. наук, почесний професор НМетАУ

А.О. Безгодкова, ст. викл.

Відповідальний за випуск В.Д. Зелікман, канд. техн. наук, зав.каф.

Рецензент Д.Є. Козенков, канд. екон. наук, доц. (НМетАУ)

Підписано до друку 22.04.2019. Формат 60x84 1/16. Папір друк. Друк плоский.

Облік.-вид. арк. 2.94 Умов. друк. арк. 2.90 Замовлення № 77.

Національна металургійна академія України
49600, Дніпро, пр. Гагаріна, 4

Редакційно-видавничий відділ НМетАУ

ВСТУП

«Економічна діагностика» є однією з базових дисциплін для студентів, які навчаються за галуззю знань «Управління та адміністрування».

Значна роль у вивченні дисципліни відводиться практичним і лабораторним заняттям, які забезпечують:

- закріплення і поглиблення теоретичних знань з питань економічної діагностики;
- формування практичних навичок проведення економічної діагностики на умовних прикладах;
- формування навичок роботи зі спеціальною літературою та інтернет-ресурсами з питань економічної діагностики.

«Збірник завдань до практичних та лабораторних занять з дисципліни «Економічна діагностика» включає в себе комплекс практичних та лабораторних завдань відповідно до робочої програми дисципліни. У збірнику містяться завдання по трьох модулях, що включають провідні теми дисципліни:

- а) перший модуль – «Наукові основи економічної діагностики потенціалу підприємств»;
- б) другий модуль – «Діагностика конкурентоспроможності»;
- в) третій модуль – «Діагностика фінансово-майнового стану».

1 НАУКОВІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

У цьому модулі практичні та лабораторні заняття не передбачені.

2 ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

2.1 Лабораторна робота «Діагностика конкурентоспроможності підприємства»

Рекомендована тривалість виконання роботи – 4 академічні години.

Ціль виконання роботи – визначення можливостей та загроз для підприємства з боку ринку, виявлення сильних, слабких сторін підприємства, здійснення вибору оптимальної стратегії розвитку підприємства.

Необхідно провести SWOT-аналіз металургійного підприємства для стратегічної оцінки конкурентної позиції підприємства.

Студенти вивчають вхідну інформацію для проведення SWOT-аналізу металургійного підприємства. Всі результати діагностики та будівництва матриці виконуються за допомогою обчислювальної техніки.

Вихідна інформація. Керівництво не знає сильних та слабких сторін ТОВ «МеталЛ», не уявляє зовнішніх можливостей і не підозрює про загрози, воно не в змозі розробити стратегію, яка відповідає конкурентному положенню підприємства.

У таблиці 2.1 наведено дані виробництва основних видів продукції ТОВ «МеталЛ» за період 2018-2019 р.

Таблиця 2.1 - Виробництво основних видів продукції ТОВ «МеталЛ» 2018-2019 роки

Показники	2018 р.	2019 р.
Агломерат	1768439	1952220
Чавун	4017704	4958277
Сталь	4639595	5641636
Прокат	4287910	5287672

Завдання складається з двох частин, перша з яких присвячена проведенню аналізу динаміки показників продукції металургійного підприємства (необхідно проаналізувати ситуацію, зробити висновки з аналізу, перелічити використані прийоми та методи аналізу та обґрунтувати їх вибір), друга – проведення SWOT-аналізу діяльності металургійного підприємства.

Для виконання першої частини завдання необхідно розрахувати абсолютне та відносне відхилення даних поточного року від даних попереднього року.

Для цього студентам треба пригадати, що абсолютне відхилення – це різниця між значенням поточного року та попереднього року, в грошовому вимірюванні, а відносне відхилення – відношення абсолютного відхилення поточного рівня показника до його попереднього значення у процентному. Результати розрахунків слід звести в аналітичну таблицю.

Для виконання другої частини завдання необхідно:

- скласти загальну характеристику підприємства та зовнішнього середовища, в якому воно функціонує;
- визначити слабкі та сильні сторони підприємства;
- визначити можливості та загрози для підприємства;
- побудувати матрицю SWOT-аналізу для металургійного підприємства;
- на основі зробленого SWOT-аналізу запропонувати можливі стратегії розвитку;
- скласти висновки щодо подальшого розвитку металургійного підприємства.

У додатках А, Б, В наведено приклади таблиць для заповнення та здійснення SWOT-аналізу металургійного підприємства.

2.2 Практичне заняття «Аналіз зовнішнього середовища підприємства»

2.2.1 Конкретна ситуація «Аналіз джерел інформації для проведення економічної діагностики зовнішнього середовища підприємства»

Рекомендована тривалість виконання завдання – 0,5 академічних годин.

Ціль виконання завдання – оволодіти методикою проведення аналізу зовнішніх джерел інформації.

Необхідно здійснити огляд місцевих періодичних видань та інших зовнішніх джерел інформації (інтернет, довідники, реклама) та навести приклади інформації про діяльність підприємства (наприклад, дані про підприємство, яке досліджувалося у бакалаврській роботі), яка може бути використана в процесі проведення діагностичного обстеження. Під час

виконання завдання студентам необхідно з'ясувати дані по підприємству, проаналізувати звіти промисловості, знайти інформацію статистичних даних підприємства, економічних, фінансових даних, стан ринку, аналіз даних про покупця і т.д.

Студенти можуть у процесі дослідження використовувати рекомендовані інтернет-ресурси, наведені у додатку Г.

Раціонально систематизувати данні діагностичного обстеження підприємства у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Систематизація даних про підприємство

Основні показники	Інформація про підприємство, яке досліджується
1. Ємність ринку	
2. Кількість сегментів	
3. Потенціал	
4. Маркетинг	
5. Можливості збуту	
6. Отриманий дохід	
7. Можливості товароруху	
8. Виробничі витрати	
9. Отримані прибутки	
.....	

2.2.2 Конкретна ситуація «Складання аналітичної довідки-резюме підприємства»

Рекомендована тривалість виконання завдання – 0,5 академічних годин.

Ціль виконання завдання – оволодіти методикою складання аналітичної довідки-резюме підприємства.

Необхідно скласти аналітичну довідку-резюме умовного підприємства за наступною формою:

- назва підприємства;
- місцезнаходження підприємства;

- початок діяльності;
- організаційно-правова форма господарювання;
- відомості про засновників та дочірні компанії;
- відомості про філії (якщо вони є);
- статутний фонд та його розподіл між засновниками;
- орган управління;
- види діяльності;
- чисельність працівників.

2.2.3 Конкретна ситуація «Проведення PEST-аналізу на прикладі умовного підприємства»

Рекомендована тривалість виконання завдання – 1 академічна година.

Ціль виконання завдання – оволодіти методикою проведення PEST-аналізу підприємства.

Необхідно провести PEST-аналіз підприємства, розбивши його на етапи.

На першому етапі студенти складають перелік факторів, які можуть вплинути на продажі і прибуток підприємства в довгостроковій перспективі (3-5 років). Необхідно розбити ці фактори на 4 групи: політичні, економічні, соціально-культурні та технологічні (таблиця 1 додатка Д).

На другому етапі, після того, як всі фактори, здатні вплинути на продажі і прибуток підприємства, обрані, необхідно оцінити силу впливу кожного фактора. Сила впливу фактора оцінюється за шкалою від 1 до 3, де:

- 1 - вплив фактора малий, будь-яка зміна фактора практично не впливає на результати діяльності компанії;
- 2 - тільки незначна зміна фактора впливає на продажі і прибуток компанії;
- 3 - вплив фактора високий, будь-які коливання викликають значущі зміни в продажах і прибутку компанії (таблиця 2 додатка Д).

При цьому необхідно звернути увагу на те, що фактори, які зовсім не

впливають на діяльність підприємства, просто не включаються в цю таблицю. Оцінка сили впливу фактора - це суб'єктивна експертна оцінка.

Третій етап включає в себе ймовірність коливань оцінювання за 5-ти бальною шкалою, де 1 означає мінімальну ймовірність зміни фактора зовнішнього середовища, а 5 – максимальну ймовірність (таблиця 3 додатка Д).

Після виставлення всіх оцінок в окремому стовпці розраховується середнє арифметичне по них.

На наступному етапі можна розрахувати реальну значимість кожного фактора. Реальна значимість дозволяє оцінити, наскільки підприємству слід звертати увагу і контролювати фактор зміни зовнішнього середовища, і розраховується як ймовірність зміни фактора, зважена силою впливу цього фактора на діяльність компанії (таблиця 4 додатка Д).

Чим вище реальна значимість фактора (в таблиці це стовець «Оцінка з поправкою на вагу»), тим більше уваги і зусиль слід приділяти зниженню негативного впливу фактора на бізнес.

Завершальним етапом аналізу є приведення всіх розрахунків в матричний вигляд. Всі чинники в порядку убутання своєї важливості розміщуються у таблиці 5 додатка Д.

Таблиця PEST-аналізу – проміжний варіант. Для того, щоб завершити аналіз, студентам необхідно зробити висновки: по кожному фактору прописати вплив фактора на галузь, на підприємство і спланувати програми, які необхідно провести, щоб знизити негативний вплив фактора або максимально використовувати позитивний вплив фактора на діяльність підприємства.

2.3 Практичне заняття «Аналіз конкретної ситуації з діагностики конкурентоспроможності продукції підприємства»

2.3.1 Конкретна ситуація «Діагностика конкурентоспроможності металопродукції підприємства»

Рекомендована тривалість виконання завдання – 2 академічні години.

Ціль виконання завдання – придбати уміння діагностувати рівень

конкурентоспроможності конкретного виду металопродукції.

Необхідно розрахувати групові показники конкурентоспроможності продукції, розрахувати інтегральні показники конкурентоспроможності продукції, надати діагностику конкурентоспроможності продукції, запропонувати заходи щодо її підвищення на досліджуваному підприємстві, перелічити використані методи та прийоми аналізу.

На початку заняття з'ясовується, що конкурентоспроможність продукції – це сукупність споживчих властивостей продукції, які характеризують її відміну від виробу конкурента за ступенем відповідності конкретним суспільним потребам, а також з врахуванням затрат на їх задоволення. Такий показник вказує рівень конкурентоспроможності виробу відповідно до виробу конкурента.

Параметри, що характеризують конкурентоспроможність продукції, можна розділити на кілька груп:

а) технічні параметри:

1) параметри призначення, враховують властивості і функції продукції;

2) конструктивні параметри, що забезпечують певні властивості продукції;

б) економічні параметри, які враховують не тільки ціну продукції, але й всі витрати, пов'язані з експлуатацією.

Опис ситуації. Підприємство виробляє рейкові холодильники для сортових і трубних станів. Необхідно проаналізувати можливість виходу підприємства на споживчий ринок з новою моделлю рейкових холодильників. У таблиці 2.3 наведено вихідні данні для виконання завдання.

Примітка. Холодильники відносяться до продукції виробничого призначення. Тому оцінка терміну служби повинна проводитися на основі відомостей про фактичні терміни служби аналогічних виробів, а також швидкості морального старіння продукції даного класу. Тому розрахунок за економічними параметрами виконується на термін першого (гарантійного) року використання техніки (за експлуатаційні витрати приймаються витрати на електроенергію). Використовувана в таблиці 2.3

група параметрів характеризує виконання основних функцій виробу й деякі його технічні характеристики. Для проведення аналізу конкурентоспроможності «нового» зразка в якості базового приймаємо модель 4.

Таблиця 2.3 - Вихідні дані для оцінки конкурентоспроможності нової моделі холодильного обладнання

Параметри	Модель				
	нова	1	2	3	4
Технічні:					
Об'єм холодильної камери, см ³	200	225	223	230	206
Об'єм морозильної камери, см ³	120	85	92	101	99
Температура морозильної камери, С	-20	-24	-22	-20	-18
Шум, дБ	42	40	39	42	41
Витрати електроенергії, кВт*год	305	281	274	338	245
Економічні:					
Ціна, грн	4056	5200	4064	3224	3440
Витрати на експлуатацію за рік, грн	73,2	67,4	81,1	58,8	65,8

Розрахунок групового показника за технічними параметрами:

$$I_{гп} = \sum_{i=1}^n g_i \times q_i \quad , \quad (2.1)$$

де $I_{гп}$ – груповий показник за технічними параметрами;

n – число аналізованих параметрів.

g_i – вагомість i -го параметра в загальному наборі з n технічних параметрів, що характеризують потребу;

q_i – відносний одиничний показник конкурентоспроможності за i -м технічним параметром.

Розрахунок групового показника за економічними параметрами (I_{ep})

$$I_{ep} = Z / Z_6, \quad (2.2)$$

де I_{ep} – груповий показник за економічними параметрами;

Z – ціна споживання аналізованої продукції;

Z_6 – ціна споживання продукції-зразка.

На основі групових показників по технічних і економічних параметрах розраховується інтегральний показник конкурентоспроможності

$$K = I_{tp} / I_{ep}, \quad (2.3)$$

де K – інтегральний показник конкурентоспроможності аналізованого товару стосовно зразком;

I_{tp} , I_{ep} – групові показники по технічних і економічних параметрах.

Розрахунок має сенс при $K=1$.

Якщо:

$K < 1$ – аналізований виріб поступається зразку;

$K > 1$ – виріб перевершує зразок;

$K = 1$ – знаходиться на однаковому рівні.

3 ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-МАЙНОВОГО СТАНУ

3.1 Лабораторна робота «Експрес-діагностика фінансового стану підприємства та його ймовірного банкрутства»

Рекомендована тривалість виконання роботи – 4 академічних години.

Ціль виконання роботи – навчитися проводити експрес-діагностику фінансового стану підприємства та його ймовірного банкрутства.

Вихідні дані представлені у додатку Е. Замість даних з таблиць 1, 2 студенти можуть використовувати фінансову звітність підприємств з

бакалаврської роботи. Показники діяльності підприємства розраховуються у таблиці 3 (додаток Е) .

Додаткова інформація: якщо у студента є інформація лише за два періоди замість трьох, достатньо використовувати її.

Необхідно розрахувати показники, яких не вистачає в таблицях 1 та 2, провести діагностичну оцінку потенційного банкрутства за моделями Альтмана, Таффлера, Ліса (приклад таблиць для розрахунку наведено у додатку Е, таблиці 4-6). Виконати оцінку динаміки статей балансу та його структури. Результати розрахунків вертикального аналізу структури і горизонтального аналізу динаміки слід узагальнити в аналітичних таблицях, дотримуючись вимог їх оформлення, і надати кількісну і якісну оцінки структури балансу відносно співвідношень власного і запозиченого капіталу та необоротних і оборотних активів.

Зробити висновки за результатами проведеного дослідження та у стислій формі представити результати діагностики, виявлені причини, визначені резерви і надані пропозиції щодо удосконалення стану виробничого потенціалу підприємства і поліпшення його фінансового стану та їх прогнозну оцінку. Висновки повинні містити якісні та кількісні діагностичні оцінки. Всі розрахунки здійснюються на обчислювальній техніці в програмі Excel [1-3].

3.2 Практичне заняття «Аналіз імітаційних вправ і конкретної ситуації з використанням методів діагностики та організації економічної діагностики»

3.2.1 Імітаційна вправа «Складання прогнозного балансу підприємства»

Рекомендована тривалість виконання завдання – 1 академічна година.

Ціль виконання завдання – навчитися складати прогнозний баланс підприємства.

Необхідно на основі агрегованого балансу на кінець звітного періоду, що наведений у таблиці 3.1, скласти прогнозний баланс підприємства, розрахувати потребу в зовнішньому фінансуванні та

розробити план залучення кредитних ресурсів (у разі необхідності).

Додаткова інформація для виконання завдання: фактичний виторг підприємства складає 300 000 грн. Планується збільшення виторгу на 20%. Для забезпечення планового обсягу виробництва та реалізації продукції необхідні додаткові інвестиції в основні засоби. Планується, що вартість основних засобів повинна збільшитися на 10%. Чиста рентабельність продажів складає 5%, норма розподілу чистого прибутку на дивіденди – 50%.

Таблиця 3.1 - Агрегований баланс на кінець звітної періоду

Показники	Сума, тис. грн
Актив	
Необоротні активи	120 000
Оборотні активи	80 000
Баланс	200 000
Пасив	
Власний капітал	140 000
Нерозподілений прибуток	5 000
Довгострокові зобов'язання	5 000
Поточні зобов'язання	50 000
Баланс	200 000

Для складання прогнозного балансу можна використовувати «метод відсотка від продажів» чи «метод формули». Метод формули та його використання засноване на таких припущеннях:

- оборотні активи та поточні зобов'язання змінюються пропорційно зміні обсягу реалізації. Відповідно у плановому періоді поточні активи та поточні зобов'язання будуть складати незмінний відсоток від виторгу. Із цього випливає, що темпи змінення виторгу, поточних активів і поточних зобов'язань однакові;

- відсоток збільшення вартості основних засобів визначається технологічними умовами (завантаження основних засобів, ступінь їх фізичного та морального зносу та ін.) [4].

- довгострокові зобов'язання та акціонерний капітал прогноуються на попередньому рівні. Нерозподілений прибуток планується з урахуванням норми розподілу чистого прибутку на дивіденди та чистої рентабельності продажів: до нерозподіленого прибутку базового періоду додається прогнозний чистий прибуток (добуток прогнозного виторгу на чисту рентабельність продажів) і віднімається сума дивідендів (добуток чистого прибутку на норму розподілу прибутку на дивіденди).

Складання прогнозного балансу дозволяє з'ясувати дефіцит джерел коштів для фінансування необхідного обсягу активів, тобто необхідну суму зовнішнього фінансування.

3.2.2 Імітаційна вправа «Виконання рейтингової оцінки підприємств на підставі рівня показників їх фінансового стану»

Рекомендована тривалість виконання завдання – 1 академічна година.

Ціль виконання завдання – навчитися здійснювати рейтингову оцінку підприємства методом еталонного підприємства та методом суми місць.

Необхідно виконати рейтингову оцінку підприємств на підставі рівня показників їх фінансового стану.

Рейтинг – віднесення підприємства до визначеного класу, розряду чи категорії в залежності від ступеня стійкості фінансового стану. Вихідні дані для рейтингової оцінки представлені у таблиці 3.2.

Рейтингова оцінка підприємств може бути виконана різними методами. Слід нагадати студентам, що метод показника еталонного підприємства полягає в наступному: визначаються максимальні значення за кожним показником, що бере участь в оцінці. Ці значення приймаються за еталонні. Сукупність еталонних показників відповідатиме фінансовим коефіцієнтам підприємства-еталона. При цьому існує умова, що рівень фінансового стану підприємства-еталона приймається за базу порівняння та кількісно прирівнюється до одиниці чи 100%.

Далі визначається розрахунковий показник R_j , що характеризує ступінь відповідності фактичних значень фінансових показників кожного

підприємства, що беруть участь в оцінці, показникам еталонного підприємства. Розрахункова формула має вигляд:

$$R_j = \sqrt{\Sigma} \left(1 - \frac{K_3^{\delta}}{\hat{E}_3^{\max}}\right)^2, \quad (3.1)$$

де j – номер підприємства, що бере участь у оцінці;

Σ – сума всіх показників j -го підприємства, дорівняних до еталонного показника;

δ

K^{δ} – фактичний рівень z -го показника;

δ – показники j -го підприємства;

\max

\hat{E}^{\max} – еталонне значення z -го показника;

z – кількість оціночних показників.

Таблиця 3.2 - Вихідні дані для рейтингової оцінки

Показник	Номер підприємства			
	1	2	3	4
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,12	0,27	0,15	0,2
Коефіцієнт термінової ліквідності	0,95	1	0,65	0,75
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,85	1,9	1,8	2,1
Коефіцієнт автономії	0,77	0,75	0,9	0,8
Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,2	0,15	0,22	0,21

Підприємство із мінімальним значенням показника K^{δ} буде мати найбільш стійкий фінансовий стан, тому що фактичні значення його показників найбільш наближені до еталонного. Відповідно це підприємство має фінансовий стан, найбільш наближений до стану, що взятий за базу (тобто показника еталонного підприємства).

При оцінці методом суми місць кожному показнику підприємств, що беруть участь в оцінці, надається місце в залежності від його значення (чим ближче значення показника до оптимального, тим вище місце). Далі визначається сума місць за кожним підприємством. Найбільш високе місце в рейтингу посяде підприємство з мінімальною сумою місць [4].

3.2.3 Конкретна ситуація «Виконання діагностики вітчизняного металургійного підприємства з використанням методики М. Портера»

Рекомендована тривалість виконання завдання – 2 академічні години.

Ціль виконання завдання – навчитися та оволодіти навичками здійснення діагностування вітчизняного металургійного підприємства з використанням методики М. Портера.

Необхідно провести діагностику вітчизняного металургійного підприємства, використавши методику М. Портера на основі моделі «п'яти сил» з дотриманням діагностичних процедур, а саме:

- проведення діагностичного дослідження проникнення нових конкурентів;
- оцінювання продукцій-замінників;
- оцінювання сил конкуренції;
- оцінювання конкурентної сили постачальників;
- аналіз конкуренції між існуючими на ринку підприємствами.

Для оцінки впливу окремих факторів конкурентного середовища доцільно використовувати 3-х бальну шкалу: 1 бал – слабкий вплив, 2 бали – помірний вплив і 3 бали – сильний вплив. По кожній конкурентній силі підраховується середнє значення її впливу.

За результатами експертної оцінки конкурентних сил доцільно розрахувати коефіцієнт загального впливу конкурентного середовища на діяльність підприємства за формулою (див. значення у додатку Ж):

$$K_{\text{впливу}} = 0,2 * I_{\text{нк}} + 0,2 * I_{\text{тз}} + 0,3 * I_{\text{пок}} + 0,1 * I_{\text{пост}} + 0,2 * I_{\text{к}}, \quad (3.2)$$

де $K_{\text{впливу}}$ – коефіцієнт загального впливу конкурентного середовища на діяльність підприємства, част.од.;

$I_{\text{нк}}$ – середнє значення сили впливу проникнення нових конкурентів;

$I_{\text{тз}}$ – середнє значення сили впливу товарів-замінників;

$I_{\text{пок}}$ – середнє значення сили впливу покупців;

$I_{\text{пост}}$ – середнє значення сили впливу постачальників;

$I_{\text{к}}$ – середнє значення сили впливу інтенсивності конкуренції між

існуючими фірмами.

Показник загального впливу конкурентного середовища на рівні менше 1,5 означає максимально сприятливе для розвитку підприємства середовище, мінімальний вплив конкурентних сил, тобто ситуацію, в якій ринкова позиція підприємства є близькою до монопольної. Значення коефіцієнта загального впливу більше 2,5 – несприятливу для розвитку підприємства ринкову ситуацію з максимальним впливом конкурентних сил, що свідчить про тип ринку, близький до умов чистої конкуренції.

У додатку Ж наведено приклад таблиці для відображення результатів діагностичного дослідження вітчизняного металургійного підприємства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Шпанковська Н.Г. Економічна діагностика. Розділ 1. Основні категорії економічної діагностики: Опорний конспект лекцій / Н.Г. Шпанковська, І.М. Ізвекова, Т.В. Кравченко, Н.О. Котенко. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2005. – 52 с.
2. Шпанковська Н.Г. Економічна діагностика. Розділ 2. Особливості методики фінансової та управлінської діагностики: Опорний конспект лекцій / Н.Г. Шпанковська, І.М. Ізвекова, Т.В. Кравченко, Н.О. Котенко. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2005. – 48 с.
3. Шпанковська Н.Г. Економічна діагностика: Навчальний посібник / Н.Г. Шпанковська, Г.О. Король, І.М. Ізвекова та ін. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2010. – 123 с.
4. Лизунова О.М. Методичні вказівки щодо практичних занять з дисципліни «Економічна діагностика» (для студентів напряму підготовки 030504 «Економіка підприємства» усіх форм навчання.) Уклад. О.М. Лизунова, В. М. Скрипка, – Красноармійськ: Красноармійський індустріальний інститут Державного вищого навчального закладу ДонНТУ. – 2012. – 48 с.
5. Сарай Н.І. Економічна діагностика. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Економіка підприємства» усіх форм навчання / Н.І. Сарай. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 355 с.
6. Закон України від 16.07.1999 № 996–XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
7. Ковальчук К.Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій, ділова гра на прикладі металургійних підприємств: Навчальний посібник / за ред. проф. К.Ф. Ковальчука – Дніпропетровськ: Пороги, 2010. - 398 с.
8. Иванов И.Н. Технико-экономические расчеты по организации, планированию и управлению металлургическим предприятием / Под ред.И.Н. Иванова – М.: Металлургия, 1993. – 443 с.

9. Шпанковська Н.Г. Збірник господарських ситуацій, виробничих задач та імітаційних вправ з дисципліни «Економічний аналіз» / Н.Г. Шпанковська, Ю.О. Распопова, Н.П. Потрус. - Дніпропетровськ, НМетАУ, 2005. – 48 с.
10. Воронкова А.Е. Діагностика стану підприємства: теорія і практика: Монографія / за заг. ред. проф. А.Е. Воронкової. – Харків: ІНЖЕК, 2006. – 448 с.
11. Загорна Т.О. Економічна діагностика. Навчальний посібник / Т.О. Загорна. – К.: Центр наукової літератури, 2008. – 400 с.
12. Глухарев С.М. Конспект лекцій з курсу «Економічна діагностика» (для студентів 5 курсу денної і 6 курсу заочної форм навчання спеціальності 7.050107, 8.050107 – «Економіка підприємства») / Укл.: С.М. Глухарев. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 118 с.
13. Посилкіна О.В. Економічна діагностика: Навчальний посібник / О.В. Посилкіна, К.С. Светлічна. – Харків: НФаУ, 2014. – 333 с.
14. Губані Г.Г. Теоретико-методологічні основи дослідження розвитку продуктивних сил регіону / Г.Г. Губані // Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Економіка / Редкол.: В.П. Мікловда, М.І. Пітюлич, Н.М. Гапак. – Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла». – 2011. – Спецвип. 33. Ч.3. – С. 54–68.
15. Дмитриева О.Г. Региональная экономическая диагностика / О.Г. Дмитриева. – СПб.: Изд-во СПбУЭФ, 1999. – 90 с.
16. Коласс Б. Управление финансовой деятельностью предприятия. Проблемы, концепции и методы: Учебное пособие / Пер. с франц. Под ред. проф. Я.В. Соколова. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997. – 576 с.
17. Глазов М.М. Функциональная диагностика в управлении деятельностью предприятием / М.М. Глазов. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 1999. – 325 с.
18. Косянчук Т.Ф. Економічна діагностика: Навчальний посібник / За заг. ред. Т.Ф. Косянчук. – Львів: Новий Світ, 2000, – 2007. – 452 с.
19. Економічна енциклопедія: у 3-х т. Т.1 / [редкол.: С.В. Мочерний та ін.]. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.

20. Кузьмін О.Є. Економічна діагностика: Навчальний посібник / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2012. – 318 с.
21. Лафта Дж.К. Управленческие решения: Учебное пособие / Дж.К. Лафта. – М.: ООО фирма «Благовест-В», 2004. – 304 с.
22. Муравьев А.И. Теория экономического анализа: проблемы и решения / А.И. Муравьев. – М.: Финансы и статистика, 1988. – 144 с.
23. Визгунов Н.П. Эволюция подходов к системной диагностике предприятия: от «телеологических» к «конструкционным» моделям / Н.П. Визгунов, А.Н. Визгунов // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. – 2011. – № 6 (1). – С. 262–269.
24. Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика: Навчальний посібник / І.В. Кривов'язюк. – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 456 с.
25. Роговий А.В. Економічна діагностика підприємства: теоретичні та практичні аспекти дослідження / А.В. Роговий // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 6. – С. 457–459.
26. Самсонова М.В. Использование экономической диагностики для оценки состояния рынка научно-технической продукции / М.В. Самсонова // Экономические науки. – 2012. – № 36–1/4. – С. 169–171.
27. Слуцкая С.В. Экономическая диагностика хозяйствующего субъекта как инструмент стратегического менеджмента / С.В. Слуцкая, Л.В. Чебыкина // Инновационная наука. – 2015. – № 10. – С. 128–130.
28. Соколова Л.В. Теоретичне забезпечення діагностики як превентивний захід запобігання банкрутства підприємства / Л.В. Соколова, Т.В. Полозова // Вісник НТУ «ХП». – 2014. – № 65(1107). – С. 154–162.
29. Бохонко О.В. Трансформація сутності поняття «економічна діагностика» в сучасній науковій думці / О.В. Бохонко, Р.М. Стрільчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal-/economic_23/2/26.pdf.

- 30.Коротков Э.М. Антикризисное управление: Учебник / Под ред. Э.М. Короткова. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 432 с.
- 31.Сагалакова Н.О. «Еволюція сутності поняття «діагностика» в економіці» // Економіка: проблеми теорії та практики: зб. наук. пр. / Н.О. Сагалакова – Вип. 265. – Т. 1. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2010. – С. 175-184.
- 32.Мескон М. Х. Основы менеджмента: пер. с англ. / М.Х. Мескон. – М.: Дело, 1992. – 702 с.
- 33.Єлець О.П. Сутність економічної діагностики підприємства / О.П. Єлець, А.Д. Петриковська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_3_061.pdf.
- 34.Гавриленко В.О. Кризис-діагностика в антикризовому управлінні / В.О. Гавриленко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/6-2017/UKR/gavrylenko.pdf>.
- 35.Гетьман О.О. Економічна діагностика: Навчальний посібник / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – К.: Центр наукової літератури, 2007. – 307 с.
- 36.Івахненко В. М. Курс економічного аналізу / В. М. Івахненко. – К.: Знання, 2006. – 261 с.
- 37.Кривов'язюк І.В. Економічна діагностика: Навчальний посібник / І.В. Кривов'язюк. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 456 с.
- 38.Градова А.П. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой / Под ред. А.П. Градова, Б.И. Кузина. – СПб.: Специальная Литература, 1996. – 510 с.
- 39.Нестеренко О.М. Методичні підходи до діагностики банкрутства підприємства, передумови та проблеми їх практичного застосування / О.М. Нестеренко, Ю.Є. Чирва, Р.М. Бугріменко // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2017. – Вип. 1 (25). – С.100-110.
- 40.Гладчук О. Методичні аспекти проведення діагностики банкрутства підприємства / О. О. Гладчук // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер.: Економіка і управління. – 2013. – Вип. 25. – С. 223-230.

41. Денисюк О.Г. Зарубіжний досвід провадження економічної діагностики підприємств / О.Г. Денисюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789-95/31.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
42. Гречан А.П. Діагностика ефективності діяльності підприємств / А.П. Гречан, Н.Й. Радіонова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/3395/3/20161214_Radionova_P056-061.pdf.
43. Адлер О.О. Економічна діагностика. Практикум / О.О. Адлер. – Вінниця: ВНТУ, 2012. – 90 с.
44. Костенко Т.Д. Економічна діагностика. Практикум / Т.Д. Костенко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 186 с.
45. Загорна Т.О. Навчальний посібник / Т.О. Загорна. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
46. Атюшкіна В.В. Економічна діагностика: Навчальний посібник / В.В. Атюшкіна, Я.В. Бурко, Р.А. Галгаш. – К.: Аграр Медиа Груп, 2018. – 234 с.

ДОДАТОК А
Фактори зовнішнього середовища ТОВ «МеталЛ»

ДОДАТОК А.1

Фактори зовнішнього середовища ТОВ «МеталЛ»

Група факторів	Фактор	Прояв фактору	Заходи підприємства
1	2	3	4
Економічні	Загроза високих темпів інфляції	Труднощі в отриманні довгострокових кредитів	Скорочення капітального виробництва та згорання науково-дослідної та дослідно-конструкторської роботи, що можуть принести позитивний результат лише у віддаленому майбутньому
	

Правові			
Політичні			
Міжнародні			
Технологічні			
Соціально – культурні			
Природні			

ДОДАТОК Б
Сильні та слабкі сторони ТОВ «МеталЛ»

ДОДАТОК Б.1
Сильні та слабкі сторони ТОВ «МеталЛ»

Сфера дослідження	Сильні сторони	Слабкі сторони
1	2	3
Організація управління

Маркетинг	Визнаний лідер ринку	Ціна на продукцію вища, ніж в конкурентів
	Знання споживачів	Нестача коштів на проведення широкомасштабної рекламної кампанії

Дослідження і розробки		
Фінанси		
Персонал		
Організаційна культура		
Технологія і виробництво		

ДОДАТОК В

Матриця SWOT-аналізу для ТОВ «МеталЛ» станом на 201X р.

ДОДАТОК В.1

Матриця SWOT-аналізу для ТОВ «МеталЛ» станом на 201X р.

Можливості	Сильні сторони
<ul style="list-style-type: none">• Направлення політики підприємства на розвиток ринкових відносин•	<ul style="list-style-type: none">• Лідерство на внутрішньому ринку•
Загрози	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none">• Загроза високих темпів інфляції•	<ul style="list-style-type: none">• Нестача коштів для виявлення потенційних потреб споживачів•

ДОДАТОК Г
Рекомендовані Інтернет-ресурси: аналітичні центри та дослідницькі
організації України

ДОДАТОК Г.1

Рекомендовані Інтернет-ресурси: аналітичні центри та дослідницькі організації України

1. Верховна Рада – www.rada.gov.ua
2. Кабінет Міністрів України – www.kmu.gov.ua.
3. Міністерство економіки – www.me.gov.ua.
4. Міністерство праці та соціальної політики – www.mlsp.kiev.ua.
5. Міністерство фінансів – www.minfin.gov.ua.
6. Міністерство промислової політики – www.industry.gov.ua.
7. Державний комітет статистики – www.ukrstat.gov.ua.
8. Фонд державного майна – www.spfu.gov.ua.
9. Державна фіскальна служба – <http://sfs.gov.ua/>.
10. Агентство гуманітарних технологій – <http://www.aht.org>.
11. Міжнародний інститут бізнесу – <http://www.iib.com.ua>.
12. Міжнародний інститут порівняльного аналізу – <http://www.icaei.org.ua>.
13. Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua.
14. Національна Академія наук України – <http://www.nas.gov.ua>.
15. Торгово-промислова палата України – <http://www.ucci.org.ua>.
16. Українська асоціація інвестиційного бізнесу – <http://www.uaib.com.ua/>.
17. Український центр економічних і політичних досліджень 30 ім. Олександра Разумкова – <http://www.ucerps.com.ua>.
18. Український центр післяприватизаційної підтримки підприємств – <http://www.ucpps.kiev.ua>.
19. Центр антикризових досліджень – <http://www.anticrisis.come.to>.
20. Центр інновацій та розвитку – <http://www.ngoukraine.kiev.ua/ids/>.
21. Центр стратегічних розробок – <http://www.ln.com.ua>.
22. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського – www.nbu.gov.ua.
23. Державна науково-технічна бібліотека України – www.gntb.n-t.org/.
24. «Голос України» Газета Верховної Ради України – www.uamedia.visti.net/golos.

Зарубіжні та міжнародні центри та дослідницькі організації

1. Світовий банк – <http://www.worldbank.org/>.
2. Європейська комісія (EU) – <http://www.europa.eu.int/>.
3. Українсько-європейський консультативний центр (UEPLAC); Ukrainian Economic Trends – <http://www.ueplac.kiev.ua/>.
4. Світові Web-ресурси з економіки, Steve Gardner, Baylor University – <http://www.hsb.baylor.edu/html/gardner/RESORS.HTM>.
5. Centre for Social and Economic Research (CASE) – <http://www.case.com.pl/indexen.html>.
6. Український медіа-сервер (ЗМІ – преса, радіо, телебачення, органи законодавчої та виконавчої влади) – <http://www.vlada.kiev.ua/usm>.

ДОДАТОК Д
Шаблони для заповнення при проведенні PEST-аналізу

ДОДАТОК Д.1

Шаблони для заповнення при проведенні PEST-аналізу

Таблиця 1 – Групування PEST-факторів

Опис фактора
Політичні фактори
Фактор 1
Фактор 2
Фактор 3
.....
Економічні фактори
Фактор 1
Фактор 2
Фактор 3
.....
Соціально-культурні фактори
Фактор 1
Фактор 2
Фактор 3
.....
Технологічні фактори
Фактор 1
Фактор 2
Фактор 3
.....

Таблиця 2 – Оцінка значимості факторів PEST-аналізу

Опис фактора	Вплив фактора
1	2
Політичні фактори	
Фактор 1	
Фактор 2	
Фактор 3	

Продовження додатка Д.1

1	2
.....
Економічні фактори	
Фактор 1	
Фактор 2	
Фактор 3	
.....
Соціально-культурні фактори	
Фактор 1	
Фактор 2	
Фактор 3	
.....
Технологічні фактори	
Фактор 1	
Фактор 2	
Фактор 3	
.....	

Таблиця 3- Оцінка ймовірності коливань PEST-факторів

Опис фактора	Вплив фактора	Експертна оцінка					Середня оцінка
		1	2	3	4	5	
Політичні фактори							
Фактор 1							
Фактор 2							
Фактор 3							
...
Усього							

Продовження додатка Д.1

Таблиця 4 - Оцінка реальної значущості PEST-факторів

Опис фактора	Вплив фактора	Експертна оцінка					Середня оцінка	Оцінка з поправкою на вагу
		1	2	3	4	5		
Політичні фактори								
Фактор 1								
Фактор 2								
Фактор 3								
.....
Усього								

Таблиця 5 - Зведена таблиця PEST-аналізу

Політичні фактори		Економічні фактори	
фактор	вага	фактор	вага
Фактор х		Фактор х	
.....	
Соціально-культурні фактори		Технологічні фактори	
фактор	вага	фактор	вага
Фактор х		Фактор х	
.....

ДОДАТОК Е

Вихідні дані для лабораторної роботи «Експрес-діагностика
фінансового стану підприємства та його ймовірного банкрутства»

ДОДАТОК Е.1

*Вихідні дані для лабораторної роботи «Експрес-діагностика
фінансового стану підприємства та його ймовірного банкрутства»*

Таблиця 1 – Фінансові результати, тис. грн

Стаття	Код рядка	1–й рік	2–й рік	3–й рік
1	2	3	4	5
I. Фінансові результати				
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1463695	1967282	2668537
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(886383)	(1179633)	(1639026)
Валовий:				
прибуток	2090
Інші операційні доходи	2120	112279	113666	153109
Адміністративні витрати	2130	(20533)	(27689)	(50675)
Витрати на збут	2150	(30872)	(31244)	(39046)
Інші операційні витрати	2180	(75160)	(77353)	(164563)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190
Дохід від участі в капіталі	2200			
Інші фінансові доходи	2220	49	35	35
Інші доходи	2240	9241	27404	171627
Фінансові витрати	2250	(1296)	(12)	(33420)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	(1145)	0
Інші витрати	2270	(4683)	(5072)	(2401)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290

Продовження додатка Е.1

1	2	3	4	5
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	141584	196560	266044
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305			
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350
III. Елементи операційних витрат				
Матеріальні затрати	2500	485233	618631	866061
Витрати на оплату праці	2505	33953	48044	56528
Відрахування на соціальні заходи	2510	12298	17431	20477
Амортизація	2515	7016	24111	43434
Інші операційні витрати	2520	20615	20316	34565
Разом	2550	559115	728533	1021065

Таблиця 2 – Баланс підприємства (середньорічні суми), тис. грн

Статті	Код рядка	1-й рік	2-й рік	3-й рік
1	2	3	4	5
Актив				
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	2245	1940	1571
первісна вартість	1001	3640	3701	3702
накопичена амортизація	1002	(1395)	(1761)	(2131)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	33550	23731	25667
Основні засоби	1010	133322	260966	283584
первісна вартість	1011	303763	706237	765186
знос	1012	(170441)	(445271)	(481602)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0	2882
Довгострокові фінансові інвестиції:		4166	73	73

Продовження додатка Е.1

1	2	3	4	5
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030			
інші фінансові інвестиції	1035			
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5	4	0
Усього за розділом І	1095
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	42749	42749	82244
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	28682	22952	46235
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	20950	49624	76205
з бюджетом	1135	4394	5499	10628
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	561	616	263522
Поточні фінансові інвестиції	1160	41	41	41
Гроші та їх еквіваленти	1165	1110	2558	417
Витрати майбутніх періодів	1170	52	39	43
Інші оборотні активи	1190	470	813	2311
Усього за розділом II	1195
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття				
Баланс	1300
Пасив				
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	32200	40057	77066

Продовження додатка Е.1

1	2	3	4	5
Додатковий капітал	1410	130349	187012	185857
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(133224)	(129919)	(164599)
Усього за розділом I	1495
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	2929	5926	11733
Інші довгострокові зобов'язання	1515	94168	94069	290009
Цільове фінансування	1525	2334	3186	3793
Усього за розділом II	1595
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	8034	14409	298433
товари, роботи, послуги	1615	92907	137931	25091
розрахунками з бюджетом	1620	559	936	1342
розрахунками зі страхування	1625	788	1029	713
розрахунками з оплати праці	1630	1855	2504	1613
Інші поточні зобов'язання	1690	39398	54465	64372
Усього за розділом III	1695
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700			
Баланс	1900

Продовження додатка Е.1

Таблиця 3 – Показники діяльності підприємства

№	Показник	1-й рік	2-й рік	3-й рік
1	2	3	4	5
1	Обсяг виробництва основних видів продукції, т.	216831	224867	248600
2	Брак продукції, т.	3383,1	3623,5	4723,4
3	Питома вага браку у загальному обсязі виробництва продукції, % ($3=(2/1)*100$)
4	Виробничі потужності, т.	240000	250000	320000
5	Товарна продукція у діючих цінах, тис.грн	1615389	1700894	2871204
6	Середня ціна, 40грн/т ($6=5/1$)
7	Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис.грн
8	Собівартість реалізованої продукції, тис.грн
9	Витрати на 1 грн реалізованої продукції, 40грн.. ($9=(8/7)$)
10	Валовий прибуток або збиток, тис.грн ($10=7-8$)
11	Податок на прибуток, тис.грн
12	Чистий фінансовий результат, тис.грн ($12=10-11$)
13	Рентабельність продукції, % ($13=(10/8)*100$)
14	Загальна рентабельність, виробництва, % ($14=(10/(25*1,1))*100$)
15	Рентабельність активів, ($15=10/\sum \text{Активів} *100$), %
16	Середньооблікова чисельність, осіб:			

Продовження додатка Е.1

1	2	3	4	5
16.1	– промислово-виробничого персоналу (ПВП), осіб	1048	1251	1346
16.2	– у тому числі робочих	1006	1176	1252
17	Середньорічний виробіток, 41грн/осіб.:			
17.1	– на 1–го робітника ПВП (17.1=5/16.1)
17.2	– на 1–го робочого (17.2=5/16.2)
18	Питома вага робочих у чисельності ПВП, % (18=(16.2/16.1)*100)
19	Плинність кадрів, %	10,3	9,5	9,5
20	Середні втрати робочого часу на 1 робітника, людино–днів	74,7	76,2	90,0
21	Фонд оплати праці, тис.грн	33953	48044	56528
22	Середньомісячна зарплата 1 робітника, грн
23	Матеріальні витрати, тис.грн	485233	618631	866061
24	Матеріаловіддача, грн/грн (24=5/23)
25	Середньорічна вартість основних засобів, тис.грн
26	Активна частина основних засобів, тис.грн	157906	389654	425570
27	Питома вага активної частини основних засобів, % (27=(26/25)*100)
28	Питома вага основних засобів в активах, %
29	Питома вага нематеріальних активів в активах, %			
30	Фондовіддача, грн/грн (30=5/25)
31	Фондоозброєність, грн/осіб (31=25/16.2)
32	Заборгованість, тис. грн:			
32.1	– дебіторська
32.2	– кредиторська

Продовження додатка Е.1

Таблиця 4 - Розрахунок дискримінантної функції за моделлю Альтмана

Назва показника	Значення за		Добуток		Параметри моделі
	Минулий період	Поточний період	Минулий період	Поточний період	
1	2	3	4=гр.2*гр.3	5=2*гр.4	6
Відношення власного оборотного капіталу до суми активів					0,717
Відношення нерозподіленого прибутку до суми активів					0,847
Відношення прибутку до сплати відсотків до суми активів					3,107
Відношення балансової вартості власного капіталу до позикового					0,42
Відношення виручки до суми активів					0,995
Значення дискримінантної функції Z	Z менше 1,81 – велика ймовірність банкрутства Z більше 2,7 – низька ймовірність банкрутства				

Продовження додатка Е.1

Таблиця 5 – Розрахунок дискримінантної функції за моделлю Ліса

Назва показника	Значення		Добуток		Параметри моделі
	Минулий період	Поточний період	Минулий період	Поточний період	
1	2	3	4=гр.2*гр.3	5=2*гр.4	6
Відношення власного оборотного капіталу до суми активів					0,063
Відношення прибутку від реалізації до суми активів					0,092
Відношення нерозподіленого прибутку до суми активів					0,057
Відношення вартості власного капіталу до позикового капіталу					0,001
Значення дискримінантної функції Z	Z менше 0,037 – велика ймовірність банкрутства Z більше 0,037 – низька ймовірність банкрутства				

Продовження додатка Е.1

Таблиця 6 - Розрахунок дискримінантної функції за моделлю Таффлера

Назва показника	Значення		Добуток		Параметри моделі
	Минулий період	Поточний період	Минулий період	Поточний період	
1	2	3	4=гр.2*гр.3	5=2*гр.4	6
Відношення прибутку від реалізації до суми короткострокових зобов'язань					0,53
Відношення оборотних активів до суми зобов'язань					0,13
Відношення короткострокових зобов'язань до суми активів					0,18
Відношення виручки до суми активів					0,16
Значення дискримінантної функції Z	Z менше 0,3 – велика ймовірність банкрутства Z більше 0,3 – низька ймовірність банкрутства				

ДОДАТОК Ж

Методика експертної оцінки конкурентного середовища вітчизняного
металургійного підприємства
(на основі моделі п'яти конкурентних сил М. Портера)

ДОДАТОК Ж.1

Методика експертної оцінки конкурентного середовища вітчизняного
металургійного підприємства

(на основі моделі п'яти конкурентних сил М. Портера)

Конку- рентні сили	Фактор	Стан фактору	Оцінка фактору в		
			1	2	3
1	2	3	4	5	6
1. Проник- нення нових конкурен- тів	1.1. Рівень вхідного бар'єру	значна економія на масштабах збуту			
		високий рівень фінансових інвестицій			
		консерватизм існуючої системи постачання			
		низький ступінь диференціації продукції			
		необхідність залучення постійних покупців			
	1.2. Реакція існуючих конкурентів	відсутність активної маркетингової політики			
		низька інноваційна активність управлінського персоналу підприємства			
		слабке використання методів ведення конкурентної боротьби			
	Середнє значення сили впливу проникнення нових конкурентів (Інк)				
2. Поява продукції- замінників	2.1. Вплив товарів- замінників	перевагу отримує товар з нижчою ціною			
		тенденція до реалізації дешевших та менш якісних товарів			
		відсутність суттєвих розбіжностей в асортименті основних конкурентів			

Продовження додатку Ж.1

1	2	3	4	5	6
	2.2. Проти-законна імітація існуючих виробів	поява великої кількості товарів-замінників, отриманих в результаті дублювання відомих товарів, марок, товарних знаків фірмами Туреччини, Китаю тощо			
Середнє значення сили впливу товарів-замінників (Ітз)					
3. Конку-рентна сила покупців	3.1. Вплив покупців на кон'юктурн і позиції підприємства	високий ступінь організації споживачів;			
		великі можливості покупців у виборі товарів-аналогів;			
		високий ступінь стандартизації продукції;			
		висока мінливість смаків і вподобань споживачів по відношенню до товарів підприємства			
	3.2. Тор-гівельна сила споживачів	зростання рівня інформованості покупців про товари			
		виска цінова еластичність товару			
Середнє значення сили впливу покупців (Іпок)					
4. Конку-рентна сила постачаль-ників	4.1. Вплив постачаль-ників на конкурентну позицію підприємства	необмежені можливості підприємства у виборі постачальника			
		тенденція до скорочення тривалості господарських зв'язків			
		низька вартість переходу до іншого постачальника			

Продовження додатку Ж.1

1	2	3	4	5	6
	4.2. Обмеження ресурсного потенціалу підприємства	відсутність власних оборотних коштів			
		нестача складських приміщень			
Середнє значення сили впливу постачальників (Іпост)					
5. Конкуренція між існуючими на ринку підприємствами	5.1. Ступінь інтенсивності конкуренції	узагальнений показник інтенсивності конкуренції;			
		наявність великої кількості малих підприємств-конкурентів;			
		сильними конкурентами є невеликі ринки;			
		незначний приріст попиту на товар підприємства			
	5.2. Конкурентні позиції досліджуваних підприємств	вдале місце розташування фірми			
		відсутність дослідження конкурентів			
		досліджувані конкуренти фактично не мають сильних конкурентних переваг			
Середнє значення сили впливу інтенсивності конкуренції між існуючими фірмами (Ік)					

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1 НАУКОВІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	3
2 ДІАГНОСТИКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	3
2.1 Лабораторна робота «Діагностика конкурентоспроможності підприємства»	3
2.2 Практичне заняття «Аналіз зовнішнього середовища підприємства»	5
2.2.1 Конкретна ситуація «Аналіз джерел інформації для проведення економічної діагностики зовнішнього середовища підприємства»..	5
2.2.2 Конкретна ситуація «Складання аналітичної довідки-резюме підприємства».....	6
2.2.3 Конкретна ситуація «Проведення PEST-аналізу на прикладі умовного підприємства».....	7
2.3 Практичне заняття «Аналіз конкретної ситуацій з діагностики конкурентоспроможності продукції підприємства»	8
2.3.1 Конкретна ситуація «Діагностика конкурентоспроможності металопродукції підприємства».....	8
3 ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-МАЙНОВОГО СТАНУ.....	11
3.1 Лабораторна робота «Експрес-діагностика фінансового стану підприємства та його ймовірного банкрутства»	11
3.2 Практичне заняття «Аналіз імітаційних вправ і конкретної ситуації з використанням методів діагностики та організації економічної діагностики»	12
3.2.1 Імітаційна вправа «Складання прогностного балансу підприємства».....	12
3.2.2 Імітаційна вправа «Виконання рейтингової оцінки підприємств н підставі рівня показників їх фінансового стану».....	14
3.2.3 Конкретна ситуація «Виконання діагностики вітчизняного металургійного підприємства з використанням методики М. Портера».....	16
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	18

ДОДАТОК А Фактори зовнішнього середовища ТОВ «МеталЛ»...	23
ДОДАТОК Б Сильні та слабкі сторони ТОВ «МеталЛ».....	25
ДОДАТОК В Матриця SWOT-аналізу для ТОВ «МеталЛ» станом на 201X р.....	27
ДОДАТОК Г Рекомендовані інтернет-ресурси: аналітичні центри та дослідницькі організації України.....	29
ДОДАТОК Д Шаблони для заповнення при проведенні PEST-аналізу.....	31
ДОДАТОК Е Вихідні дані для лабораторної роботи «Експрес діагностика фінансового стану підприємства та його ймовірного банкрутства».....	35
ДОДАТОК Ж Методика експертної оцінки конкурентного середовища вітчизняного металургійного підприємства (на основі моделі п'яти конкурентних сил М. Портера).....	45